

VERSAMHETSBERÄTTELSE 2023

CENTRAL SWEDEN IDEELL FÖRENING

Verksamhetsberättelse 2023

Central Sweden ideell förening

Styrelsen har ordet.....	2
1. Central Sweden ideell förening	3
a) Styrelse.....	3
b) Revisorer	3
c) Styrgrupp.....	4
d) Chefsgrupp	4
e) Verksamhetsöversyn	4
2. Central Sweden European Office.....	5
a) Kontorets medarbetare.....	5
3. Förväntat resultat	6
4. Verksamhetsområden	6
a) Omvärldsbevakning	6
b) Politisk påverkan.....	6
c) Projektstöd.....	7
5. Verktyg för genomförande	8
a) Nätverk.....	8
b) Kommunikation.....	8
6. Arbetet inom bevakningsområdena.....	10
a) EU:s framtid.....	10
b) Energi och klimat	11
c) Innovation med fokus på smart specialisering	12
d) Sammanhållningspolitiken (SHP)	12
e) Transport och infrastruktur	13

Kontorschefen har ordet

År 2023 har varit ett händelserikt år, som inleddes med ett svenskt EU-ordförandeskap. Ordförandeskapet innebar att Sverige under sex månader planerade och ledde arbetet i ministerrådet samt företrädde rådet i förbindelserna med övriga EU-institutioner. Även om ordförandeskapet framför allt legat på nationell nivå, kan vi regioner se att Sveriges roll i EU genom ordförandeskapet har stärkts.

Så här i slutet av 2023 befinner vi oss i en viktig period för regionernas närvaro i Bryssel. Samtalet om EU:s framtid pågår för fullt och fönstret för att påverka EU:s prioriteringar efter 2027 har öppnats. Rysslands krig i Ukraina har stark påverkan på framtidsdiskussionerna och en utvidgning av EU är återigen på bordet. EU-kommissionen och Europaparlamentet har påbörjat den sista fasen av sina respektive mandatperioder, vilket märkts i antalet lagförslag som förhandlats, och sedan antagits. Så här i slutet av 2023 ligger fokus på Europaparlamentsvalet i juni och tillsättandet av en ny EU-kommission som ska tillträda under hösten 2024. Att vi regioner finns representerade på EU-nivå för att bevaka och bidra till att sätta agendan är av högsta betydelse för att få så bra förutsättningar som möjligt för att genomföra det regionala utvecklingsuppdraget i framtiden.

Föreningens årsmöte 2022 beslutade att genomföra en verksamhetsöversyn med syfte att aktualitetspröva föreningens uppdrag samt utreda om föreningens styrning och ledning är effektiv och ändamålsenlig. Arbetet med att genomföra åtgärder som kommit ur denna process har påbörjats under 2023 och kommer fortsätta under de kommande åren.

Sent i december 2023 fick vi återigen en bekräftelse på att vårt arbete i Bryssel ger resultat då Europaparlamentet och EU:s medlemsländer enats om att prioritera sträckan Oslo-Stockholm i EU:s förordning för det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Ett formellt antagande av förordningen sker under våren 2024. Detta beslut är frukten av ett nästan decennium långt engagemang i påverkan på nationell och europeisk nivå. Ett arbete som vi regioner drivit i nära samverkan med kontoret i Bryssel.

Genom närvaron i Bryssel kunde vi regioner även vara tidigt på banan kring utvecklingen av smart specialisering och EU:s innovationspolitik. Under 2023 fortsatte regionerna i Norra och Östra Mellansverige tillsammans med Tillväxtverket och Vinnova att arbeta med Partnerskap för regional innovation (PRI). PRI kan enkelt beskrivas som en strategisk metod för innovationsdriven utveckling som under 2022 – 2023 testades i form av ett pilotprojekt. Detta projekt, som avslutades med en mycket lyckad konferens i Tällberg i maj, ligger sedan till grund för den ansökan till Horisont Europa som nu skickats in från Norra Mellansverige. Besked om denna väntas också under 2024.

Vi i föreningen ser tillbaka på ett mycket händelserikt och formerande år under vilket vi gjort stora förflyttningar för att integrera EU-perspektivet i genomförandet av de regionala utvecklingsstrategierna.

Ebba Bjerkander
Kontorschef

1. Central Sweden ideell förening

a) Styrelse

Årsmötet den 28 april 2023 utsåg följande styrelse fram till den extra årsstämman senast utgången av 2023:

Ordförande

Charlotta Englund (C) Region Örebro

Vice ordförande

Birgitta Sacrédeus (KD) Region Dalarna

Vice ordförande

Anna Sundberg (SD) Region Gävleborg

Under 2023 har styrelsen sammanträtt vid två tillfällen; den 19 september samt den 13 december.

Det extra årsmötet den 4 december 2023 utsåg följande styrelse fram till det ordinarie årsmötet senast utgången av april 2025:

Ordförande

Charlotta Englund (C) Region Örebro

Vice ordförande

Birgitta Sacrédeus (KD) Region Dalarna

Vice ordförande

Anna Sundberg (SD) Region Gävleborg

b) Revisorer

Årsmötet den 28 april 2023 utsåg följande revisorer för en tid av 4 år:

Region Dalarna

Jan Wiklund (M)

Region Gävleborg

Sven-Erik Lindestam (S)

Region Örebro län

Sara Dickson (M)

Under 2023 har revisorerna sammanträtt vid ett tillfälle; den 7 november. Revisionen har utförts med stöd av PwC.

c) Styrgrupp

I samband med den verksamhetsöversyn föreningen genomförde 2022 – 2023 tillsatte styrelsen en styrgrupp bestående av medlemmarnas regionala utvecklingsdirektörer, förvaltningschefer eller motsvarande. Som ett resultat av översynen har styrelsen antagit en ny arbetsordning för verksamheten. Styrgruppen har i arbetsordningen fått en permanent roll i föreningen. Styrgruppen samordnas av kontorschef och sammanträder vid behov men minst två gånger per år. Minst en representant från styrgruppen är också adjungerad till föreningens styrelsemöten. Därutöver agerar styrgruppen bollplank till kontorschef och svarar för att föreningens gemensamma prioriteringsprocess planeras och genomförs i förvaltningarna (den process som leder fram till medlemmarnas inriktningsbeslut för verksamheten).

d) Chefsgrupp

Även chefsgruppens roll har under 2023, som ett resultat av arbetet med översynen, fått en permanent roll. Föreningen har en chefsgrupp bestående av medlemmarnas enhetschefer med ansvar för analys, strategi och finansiering eller motsvarande. Chefsgruppen samordnas av kontorschef och sammanträder vid behov men minst fyra gånger per år.

Chefsgrupp har ansvar för att:

- Stödja kontorschefen i uppdraget med den löpande förvaltningen av föreningens verksamhet
- Stödja kontorschefen i att förbereda ärenden inför föreningsstyrelsen
- Tillsammans med kontorschefen planera och genomföra de kompetenshöjande insatserna kontoret ska stödja medlemsregionerna med, till exempel kontorets hemmaveckor, korttidsstjämgöring samt besöksprogram på kontoret i Bryssel
- Vara kontorschefens kontakt in på respektive förvaltning, kunna ge vägledning kring kontorets involvering i förvaltningens arbete

e) Verksamhetsöversyn

Central Sweden ideell förening bildades 2010 av de tre regionförbunden i Dalarna, Gävleborg och Örebro län. Mycket har hänt både på EU-nivå och i det regionala utvecklingsuppdraget sedan 2010. 2019 hade alla svenska landsting bildat region och tagit över det regionala utvecklingsansvaret. Det regionala utvecklingsarbetet befinner sig just nu i en brytningstid där regionerna står inför viktiga vägval för arbetet med genomförandet av det regionala utvecklingsansvaret. EU:s växande ambitioner får även det allt större påverkan på det regionala utvecklingsuppdraget då beslut fattade på EU-nivå påverkar allt fler sakområden i regionerna. Vidare gav föreningens revision föreningen en rekommendation att göra en utredning av verksamheten, såväl ur ett verksamhetsperspektiv som ur ett skatte- och momsperspektiv.

Mot denna bakgrund beslutade föreningens årsmöte 2022 att genomföra en verksamhetsöversyn. Enligt verksamhetsöversynens uppdragsdirektiv¹ var syftet med översynen att aktualitetspröva

¹ [Uppdragsdirektiv verksamhetsöversyn Central Sweden ideell förening](#)

föreningens uppdrag samt utreda om föreningens styrning och ledning var effektiv och ändamålsenlig. Målet med översynen var att utgöra underlag för beslut om hur föreningens verksamhet ska bedrivas efter 2023.

Som en del i översynen genomförde WSP under hösten 2022 en utredning, vilket omfattade fokusgrupps- samt enskilda intervjuer med tjänstepersoner och förtroendevalda i föreningens medlemsregioner och kontoret. WSP presenterade följande slutsatser av utredningen i slutet av 2022²:

1. EU-kontoret i Bryssel möter förväntningarna, men medlemmarnas behov kopplat till EU-bevakning är inte tydlig
2. Föreningens processer för inflytande och styrning kan utvecklas
3. Det gemensamma ansvaret för föreningens verksamhet behöver betonas starkare

En styrgrupp bildades för att ansvara för översynen och har bestått av medlemmarnas regionala utvecklingsdirektörer eller motsvarande. Styrgruppen behandlade resultatet från utredningen och föreslog stadgeändringar med syfte att göra föreningens styrning och ledning mer effektiv och ändamålsenlig. Stadgeändringarna utgörs av följande fyra övergripande åtgärder:

1. Inrätta en gemensam prioriteringsprocess
2. Inrätta ett forum för dialog om EU-frågor och beredning av medlemmarnas inriktningsbeslut för verksamheten
3. Renodla styrelsens uppdrag
4. Anta ny uppdragsbeskrivning för kontoret i Bryssel

Resultatet från översynen inklusive förslag på åtgärder presenteras för årsmötet 2023. En första gemensam prioriteringsprocess genomfördes i november 2023 i form av en workshop med representanter från medlemsregionerna och kontoret. Det extra årsmötet i december 2023 beslutade att godkänna stadgeändringarna. Under styrelsemötet i december antogs en uppdragsbeskrivning till kontoret. En arbetsordning som ska tydliggöra uppdraget till styrelsen, styrgruppen, chefsgruppen och kontorschefen kommer att antas under 2024. Arbetet med att utforma ett forum för dialog om EU-frågor kommer också att fortsätta under 2024.

2. Central Sweden European Office

a) Kontorets medarbetare

För att uppnå föreningens ändamål har föreningen ett kontor i Bryssel – Central Sweden European Office. Kontorets personal anställs av en av medlemsregionerna (värdregion) som utstationerar personalen till kontoret i Bryssel. Värdskapet för föreningen roterar mellan medlemsregionerna. Sedan 1 januari 2020 är Region Örebro län värdregion.

Kontoret bemannas av en kontorschef och två strateger. Under 2023 har Johanna Bond, Ebba Bjerkander och Rasmus Bergander bemannat kontoret. Johanna avslutade sitt uppdrag som kontorschef i september 2023. Anders Trumberg, enhetschef för analys och strategi i Region Örebro

² [Läs utredningen i sin helhet här](#)

län var tillförordnad kontorschef fram tills att en ny kontorschef är på plats. Ebba ansvarade tillfälligt för kontorschefens Brysselbaserade aktiviteter samt kontorets roll i föreningens verksamhetsplanering och uppföljning under den tid Anders Trumberg var tillförordnad. I slutet av 2023 blev det klart att Ebba tillträder som kontorschef för Central Sweden från och med 1 januari 2024. Rekrytering av ny EU-strateg kommer genomföras under våren 2024.

Kontoret bedriver även en praktikverksamhet som erbjuder studenter på svenska lärosäten möjlighet att genomföra en termins praktik på kontoret. Våren 2023 var Madeleine Olofsson kontorets praktikant och hösten 2023 var det Emelie Johansson som gjorde praktik på kontoret.

3. Förväntat resultat

Föreningens (medlemmarnas och kontorets) arbete bidrar till att:

- Det finns **en hög och aktuell kunskapsnivå rörande EU-perspektivet** i genomförandet av medlemsregionernas regionala utvecklingsstrategier.
- Det finns **en hög och aktuell kunskapsnivå om EU:s konkurrensprövade medel** hos medlemmarna.
- **Medlemsregionerna positionerar sig i europeiska samarbeten** både vad gäller politisk påverkan samt projektstöd.
- Medlemsregionerna **påverkar beslut på EU-nivå i en så gynnsam riktning** som möjligt för den regionala utvecklingen i medlemsregionerna.

4. Verksamhetsområden

Föreningens uppdrag är att bidra till förverkligandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier utifrån ett EU-perspektiv. Enligt föreningens stadgar som gällt fram till den 4 december 2023 ska detta göras inom två verksamhetsområden; politisk påverkan och projektstöd. En förutsättning för att kunna bedriva politisk påverkan och projektstödsarbete är omvärldsbevakning. I och med att kontorets verksamhet under 2023 bedrivits enligt den äldre versionen av stadgarna rapporteras det i denna verksamhetsberättelse enligt dem.

a) Omvärldsbevakning

Verksamhetsområdet omvärldsbevakning utgår till stor del från målsättningen att kontorets arbete ska leda till att det finns en hög och aktuell kunskapsnivå rörande EU-perspektivet i genomförandet av medlemsregionernas regionala utvecklingsstrategier. Under 2023 har kontoret fortsatt utveckla arbetet med omvärldsanalys, bland annat genom att delta på fler öppna informationsmöten och anordnandet av så kallade stormöten, där deltagare från alla tre medlemsregioner bjudits in. Kontoret har hållit många uppskattade presentationer och frågestunder för externa aktörer, såsom kommuner, Science Parks och besöksgrupper.

b) Politisk påverkan

Verksamhetsområdet Politisk påverkan utgår till stor del från målsättningen att kontorets arbete ska bidra till att medlemsregionerna påverkar beslut på EU-nivå i en så gynnsam riktning som möjligt för

den regionala utvecklingen i medlemsregionerna. Detta innebär bland annat att kontoret inom politisk påverkan bistår medlemmarna med tidig information om kommande lagstiftning och initiativ på EU-nivå inom bevakningsområdena, ger medlemmarna råd och stöd i arbetet med att bevaka och påverka lagstiftning och initiativ på EU-nivå samt råd och stöd i arbetet med att bygga allianser med andra europeiska regioner och organisationer. Under 2022 inleddes samtalet om EU:s framtid och fönstret för att påverka EU:s prioriteringar efter 2027 öppnades. Under 2023 har arbetet med att bevaka och påverka diskussionen om EU:s framtid intensifierats. EU-kommissionen och Europaparlamentet befann sig i slutet av mandatperioden, Europaparlamentsval och val av ny kommission sker 2024. Våren 2023 var Sverige ordförande för ministerrådet.

Kontorets arbete inom politisk påverkan har under 2023 främst handlat om att presentera analyser om utvecklingen på EU-nivå samt vägleda medlemmarna i de påverkansinsatser de initierar. Mycket av arbetet har varit kopplat till diskussionen om EU:s framtida regional- samt innovationspolitik, som får stor påverkan på medlemsregionerna.

Kontoret har bidragit till flera konkreta insatser inom detta område under 2023. Bland annat var kontoret medarrangör av de svenska stads- och regionkontoren samt SKR i Bryssels konferens för kontorens uppdragsgivare: SveReg-konferensen 2023. Läs mer om detta i avsnittet Sammanhållningspolitiken. Vidare arbetade kontoret intensivt med stöd till Region Dalarna i deras arbete med att anordna en stor europeisk slutkonferens för pilotprojektet Partnerskap för regional innovation (PRI). Läs mer om detta i avsnittet Innovation med fokus på smart specialisering. Mer om påverkansarbetet kopplat till den reviderade förordningen om det transeuropeiska transportnätet, TEN-T finns under avsnittet Transport- och infrastruktur.

c) Projektstöd

Verksamhetsområdet Projektstöd utgår till stor del från målsättningen att kontorets arbete ska leda till en höjd kunskapsnivå om EU:s konkurrensprovade medel. Detta innebär bland annat att kontoret stöttar medlemmarna med tidig information om kommande utlysningar och ansökningsomgångar inom de prioriterade EU-programmen, rådgivning och stöd i arbetet med partnersökningar för medlemmarnas interregionala projekt samt analys om EU-programmens utveckling på lång sikt. Nuvarande programperiod inleddes 2021 vilket inneburit att det under 2023 funnits mycket EU-medel att söka. Under året har kontoret löpande informerat medlemmarna om aktuella utlysningar inom de prioriterade sektorsprogrammen (program som söks i en europeisk konkurrens och i samverkan med flera europeiska aktörer).

För att ge några konkreta exempel på aktiviteter inom projektstöd kontoret genomfört under 2023 kan bland annat nämnas de förvaltningsövergripande informationsträffar om projektfinansiering som Region Gävleborg bjudit in kontoret till att presentera de fonderna och program kontoret särskilt bevakar. Kontoret har även, tillsammans med Region Värmlands EU-kontor, gett regionerna i Norra Mellansverige stöd i deras arbete med partnersök, projektutveckling och ansökningsprocessen kopplat till utlysningen Regional Innovation Valley (RIV) inom Horisont Europa. Med Värmlands EU-kontor har kontoret även stöttat i arbetet med en ansökan till Fonden för ett Sammanlänkat Europa (CEF) rörande en delsträcka inom stråket Oslo-Stockholm.

Under 2023 har kontoret utvecklat informationsförmedlingen av aktuella partnersök som stöd i medlemmarnas utveckling av nya europeiska projekt. Kontorets externa nyhetsbrev omfattar numera ett avsnitt om aktuella partnersök där aktörer från föreningens medlemsregioner kan få kontakt med andra europeiska aktörer som söker partners som en del i att utveckla nya europeiska projekt.

5. Verktyg för genomförande

a) Nätverk

Föreningens (medlemmarnas och kontorets) främsta verktyg för att uppnå verksamhetens målsättningar är deltagande i nätverk. Det är genom nätverken en stor del av kontoret och medlemmarnas omvärldsbevakning, relationsbyggande till EU:s institutioner och andra europeiska regioner samt möjligheten till att positionera medlemsregionerna i europeiska samarbeten finns.

Kontoret har aktivt delaktigt i det Brysselbaserade nätverk European Regions Research and Innovation Network (ERRIN), främst inom frågor kopplat till forskning och innovation. Kontoret har bland annat medarrangerat flertalet event inom ERRIN:s arbetsgrupp för smart specialisering på temat Interregionala innovationsinvesteringar (I3), Partnerskap för regional Innovation (PRI) samt interregionalt samarbete och utveckling av innovationsekosystem. Kontorets aktiva deltagande bidrar till ökat kontaktnät med europeiska regioner och fördjupad omvärldsbevakning genom analys och tidig information om utvecklingen inom EU:s innovationspolitik vilket bland annat bidragit till att kontoret kunde förmedla tidig information om Partnerskap för regional innovation (PRI) (se mer om detta i avsnitt 5b) samt delta aktivt i ERRIN:s påverkansinsatser om framtidens Horisont Europa och framtidens sammanhållningspolitik.

Vidare har kontoret under året även faciliterat samtal mellan medlemsregionerna kring deras deltagande i Vanguardinitiativet samt Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR) med ambition om att bidra till att medlemmarna kan utbyta erfarenheter och stärka varandra i nätverksdeltagandet. Inom detta arbete har kontoret kunnat driva påverkansarbete kopplat till framtidens sammanhållningspolitik vilket även kommer fortsätta under 2024.

Inom Vanguardinitiativet har kontoret, tillsammans med Värmlands Brysselkontor stöttat regionernas deltagande kontinuerligt under året. Bland annat har ett underlag om finansieringsmekanismen, Innovate, tagits fram, Europeiska innovationsrådet (EIC) har undersökts och stöd har getts i samband med direktörmöte och politiskt årsmöte. Region Örebro län har av ekonomiska skäl valt att lämna nätverket i årsskiftet 2023/2024.

b) Kommunikation

Stormöten

2022 etablerade kontoret konceptet ”stormöten” som forum för spridning av kontorets omvärldsbevakning. Detta koncept har fortsatt och utvecklats under 2023. Till stormöten bjuder kontoret in sakkunniga från alla tre medlemsregionerna för att dela information och föra dialog om aktuella frågor på EU-nivå inom specifika områden. Under 2023 har kontoret bjudit in medlemmarna

till tre stormöten; ett om cirkulär ekonomi, ett om 55 %-paketet samt ett om EU-kommissionens prioriteringar för det kommande året.

Internt nyhetsbrev "CS-nytt"

Under 2022 lanserade kontoret ett nytt internt nyhetsbrev med syfte till att ge kollegorna inom medlemsregionerna en personlig och mer informell information om kontorets arbete. Under 2023 har arbetet med det interna nyhetsbrevet fortsatt och utvecklats. Kontoret har skickat ut fem upplagor av CS-nytt under 2023.

Externt nyhetsbrev

Under året har kontoret fortsatt arbetet med att utveckla det veckovisa externa nyhetsbrevet, som omfattar de artiklar som publicerats på hemsidan den senaste veckan. Kontoret använder artiklarna som en viktig del i den strategiska kommunikationen för att uppnå målsättningen om att EU-perspektivet ska genomsyra genomförandet av medlemmarnas regionala utvecklingsstrategier. Under året har kontoret publicerat ca 115 artiklar. Nyhetsbrevet har under 2023 haft omkring 395 prenumeranter. I genomsnitt har 45% av prenumeranterna öppnat nyhetsbrevet under det senaste året, vilket är en ökning med 2,3 % från föregående år.

LinkedIn

Kontoret har under året fortsatt använda kontorets LinkedIn-sida som en kommunikationskanal. Kontoret har under året gjort knappt hundra inlägg på LinkedIn. Kontoret har i januari 2024 652 följare, varav 248 har tillkommit det senaste året.

Studiebesök

Ett viktigt uppdrag kontoret har, som medlemmarnas förlängda arm vid EU, är att ta emot studiebesök. Denna form av besök är ett kortare besök under ca en timme med syfte att generellt informera om regionkontorens uppdrag i EU:s beslutsfattande och kontorets uppdrag i synnerhet. Under 2023 har kontoret tagit emot besök från bland andra Moderaterna i Region Dalarna, Socialdemokraterna i Region Gävleborg, fackförbunden TCO och ST kultur i Dalarna och Gävleborg, Rudbecksgymnasiet och Riksgymnasiet i Örebro, Kristdemokraterna i Region Dalarna och representanter från Handelskammaren Mälardalen.

Besöksprogram

Föreningens medlemmar har möjlighet att med stöd av kontoret anordna besöksprogram i Bryssel. Ett besöksprogram pågår under ca 2 – 3 dagar och upp till en vecka. Syftet med besöksprogrammen är att ge en översiktlig bild om aktuellt på EU-nivå generellt eller inom ett specifikt sakområde. Det kan också vara ett tillfälle för teambuilding för en grupp som jobbar med ett gemensamt uppdrag. Ett besöksprogram sker med fördel med deltagare från samtliga av Central Swedens tre medlemsregioner.

Under 2023 har kontoret anordnat två besöksprogram. Under våren besökte det nationella nätverket för digitaliseringskoordinatorer Bryssel. Kontoret var medarrangör av besöksprogrammet som anordnades av de svenska stads- och regionkontoren samt SKR i Bryssel. Under hösten besökte kompetensförsörjningsstrategier/utvecklingsledare från Central Swedens medlemsregioner samt Region Värmland oss för att delta i ett besöksprogram i samband med den europeiska veckan för yrkesutbildning.

Korttidstjänstgöring

Korttidstjänstgöring innebär att en medarbetare från medlemsregionerna jobbar en vecka på kontoret i Bryssel för ömsesidigt utbyte av kontorets EU-kunskap och medarbetarens sakkunskap. Under 2023 har kontoret tagit emot tre korttidstjänstgörare; Karin Wallin, enhetschef inom trafik och samhällsplanering samt Matilda Eriksson, utvecklingsledare inom innovation, båda från Region Örebro län. Från Region Dalarna har Maud Hallmans, investeringsfrämjare, besökt oss.

Presentationer

Ytterligare en kommunikationskanal är presentationer. Föreningens medlemmar kan bjuda in kontorets medarbetare till olika typer av möten och event de anordnar för att få en uppdatering kring EU-perspektivet i frågan. Kontoret har bjudits in till ett tjugotal tillfällen under året för att ge denna typ av information. Analysdag kopplat till RUS-arbetet i Region Örebro län, Skogsdag i Region Gävleborg, ett lärpass om påverkansarbete inom infrastrukturfrågor på Region Dalarnas Dalating, en presentation om EU:s vindkraftspolitik på Region Dalarnas och Länsstyrelsen Dalarnas gemensamma konferens Arena Vindkraft, samt en dragning om EU:s digitaliseringspolitik för de svenska regionernas Digitaliseringskoordinatorsnätverket är exempel på denna typ av kommunikationsinsatser.

6. Arbetet inom bevakningsområdena

Till grund för föreningens årliga verksamhetsplan ligger de prioriterade områden och aktiviteter som finns angivna i respektive beställning från varje medlem. Central Sweden har som grundläggande uppdrag att bidra till genomförandet av de regionala utvecklingsstrategierna (RUS). Detta omfattar att uppmärksamma EU-lagstiftning som påverkar förutsättningarna och möjligheterna för regional utveckling i medlemsregionerna samt finansieringsmöjligheter på EU-nivå och europeiska samarbeten som kan bidra till att uppnå målen inom de i beställningarna prioriterade områdena i RUS. Styrelsen ansvarar för beställningsprocessen samt att jämkä samman beställningarna till en verksamhetsplan.

Under 2023 har föreningens arbete fokuserats till följande fyra bevakningsområden:

- EU:s framtid
- Energi och klimat
- Innovation med fokus på smart specialisering
- Sammanhållningspolitik
- Transport och infrastruktur

a) EU:s framtid

Kontorets arbete med bevakningsområdet EU:s framtid har bidragit till att höjda kunskapsnivån om EU-perspektivet i genomförandet av de regionala utvecklingsstrategierna. Bland annat genom flera uppskattade presentationer och frågestunder om aktuellt på EU-nivå, både internt men också externt bland annat under möten anordnade av IUC i Örebro län och Hälsingerådet i Gävleborg. Under dessa presentationer har kontoret gett en bild av prioriterade EU-frågor just nu och vad vi ser som stora frågor framöver. Vi har bland annat berättat om att år 2023 inleddes med att Sverige tog över ordförandeskapet i Europeiska Unionens råd. Som ordförandeland har Sverige lett förhandlingar om många lagstiftningar som nu slutits överenskommelser om, framför allt energi- och klimatlagstiftning

inom 55%-paketet. Annars har året präglats av en stark grön industripolitik, som byggt vidare på klimatpolitiken och den gröna given samtidigt som den är en reaktion på Rysslands krig i Ukraina, Kinas användning av handelsrelationer som politiskt påtryckningsmedel och USA:s *Inflation Reduction Act* och det statsstöd som erbjuds till gröna företag. EU:s nya gröna industripolitik är således också en viktig komponent i diskussionerna om EU:s framtid. Rysslands krig i Ukraina har också gjort att en utvidgning av EU är återigen på bordet, och den stora frågan är om EU är redo? Vidare diskuteras även den kommande programperioden, post 2027. Hur kommer exempelvis den nya industripolitiken påverka framtidens sammanhållningspolitik? Detta diskuterades bland annat på SveReg-konferensen i juni (mer om den under avsnittet om Sammanhållningspolitik). EU-kommissionen och Europaparlamentet har också påbörjat den sista fasen av sina respektive mandatperioder, och det är nu fokus på Europaparlamentsvalet och val av ny EU-kommission som sker under 2024.

b) Energi och klimat

Kontorets arbete med bevakningsområdet EU:s framtid har bidragit till att höjda kunskapsnivån om EU-perspektivet inom det berörda bevakningsområdet. Kontorets arbete med bevakningsområdet Energi och klimat har resulterat i flera uppskattade presentationer och frågestunder om bland annat aktuellt inom energi- och klimatpolitiken på EU-nivå, inklusive den gröna europeiska industripolitiken, både internt på regionerna men också externt. Bland annat har Region Gävleborg bjudit in externa aktörer till två sådana träffar samt att en presentation hölls i under ett så kallat Miljöting. Vidare har uppskattade presentationer även gjorts till Dalarna Science Park och på inbjudan från Region Dalarna och Region Gävleborg, till nätverket för energi- och klimatrådgivarna i kommunerna i Region Gävleborg, Region Dalarna, Region Västernorrland och Region Jämtland-Härjedalen.

Presentationerna har utgått från följande: Under 2021 presenterade EU-kommissionen **klimatpaketet "Fit-for-55"** vilket är en samling förslag på revidering av EU:s klimatlagstiftning för att nå 2030-målet om 55 % minskat koldioxidutsläpp jämfört med 1990 års nivåer. Under 2023 antogs de lagstiftningar som återstod, vilket betyder att nu alla lagstiftningar inom paketet har trätt i kraft.

Bland de antagna lagstiftningarna finns **förordningen som rör växthusgasutsläpp från mark-, jord- och skogsbruk (LULUCF)** som bland annat fastställer att Sverige ska lagra in 4 miljoner ton mer koldioxid till 2030 än vad som görs i dagsläget. Andra lagstiftningar som antagits är **ansvarsfördelningsförordningen**, vilket för Sverige innebär att utsläppen från jordbrukssektorn, mindre industri, väg- och sjötransport mer flera ska minska med 50 procent jämfört med 2005 års nivåer. **Energieffektiviseringsdirektivet**, som trädde i kraft under hösten, fastställer att EU som helhet ska minska sin energikonsumtion med cirka 20 procent jämfört med idag. Detta i kombination med att andelen av energi från förnybara källor kraftigt öka (**direktivet för förnybar energi**), för Sveriges del har tidiga beräkningar kommit fram till att andelen förnybar energi bör öka från cirka 63 procent i dagsläget till 76 procent 2030. Hur Sverige ska uppnå dessa nya klimatmål till 2030 ligger nu på svenska regeringens bord.

Förutom ovan nämnda lagstiftningar har även flertalet lagstiftningar inom cirkulär ekonomi och den gröna industripolitiken förslagits, förhandlats och i vissa fall, antagits. Central Sweden har rapporterat om bland annat **förordningen om ekodesign av hållbara produkter**, **batteriförordningen**, **förordningen för förpackningar och förpackningsavfall**, **reform av den europeiska elmarknaden**, **förordningen om netto-noll-industri**, **förordningen om råvaror av avgörande**

betydelse och vätgasbanken. De sistnämnda lagstiftningar har också följts inom bevakningsområdet innovation med fokus på smart specialisering.

c) Innovation med fokus på smart specialisering

Kontorets arbete med bevakningsområdet innovation med fokus på smart specialisering har bidragit till att höjda kunskapsnivån om det övergripande EU-perspektivet inom bevakningsområdet, men också rörande EU:s konkurrensprövade medel, såsom Horisont Europa. Vidare har arbetet också lett till att medlemsregionerna positionerat sig som aktiva och kunniga samarbetspartners i europeiska samarbeten samt att påverka EU:s framtida innovationspolitik i en för regionerna gynnsam riktning.

I april 2022 presenterade Europeiska regionkommittén och EU-kommissionens forskningscentrum (JRC) konceptet **Partnerskap för regional innovation (PRI)**. PRI är ett initiativ som syftar till att testa nya arbetssätt inom ramen för arbetet med smart specialisering. PRI kan enkelt beskrivas som en strategisk metod för innovationsdriven utveckling. Konceptet testas under 2022 – 2023 i form av ett pilotprojekt. Regionerna i Norra Mellansverige (NMS) och Östra Mellansverige (ÖMS) deltog tillsammans med Tillväxtverket och Vinnova som en av 63 konsortier i pilotprojektet som avslutades med att konsortiet och med Region Dalarna i spetsen stod värd för pilotens avslutningskonferens i Tällberg den 30–31 maj 2023. Konferensen bidrog till att påverka EU-kommissionens arbete med regional innovation, att vidareutveckla strategiskt viktiga relationer med representanter från EU:s olika institutioner, att positionera NMS och ÖMS inför kommande relevanta utlysningar och att stärka dialogen och flernivåstyret kopplat till arbetet med innovationsfrågor i relation till departement och statliga myndigheter. Konferensen i Tällberg är numera uppmärksammas som en milstolpe i arbetet med PRI och har gett kontoret en hävstångseffekt i arbetet med innovationsfrågor i Bryssel och i Sverige. Som en fortsättning på PRI-arbetet ägnades stora delar av 2023 åt att stödja NMS i sin ansökan om att bli en Regional knutpunkt för innovation (RIV) inom Horisont Europa. Kontoret bistod med framför allt partnersök och konsortiebyggande aktiviteter samt möten med utlysningsansvariga på EU-kommissionen i syfte att positionera NMS ansökan som lämnades in den 17 oktober och kommer beslutas om i mars 2024. En godkänd projektansökan kommer innebära en extra tilldelning av EU-medel, på omkring 3–4 miljoner EURO, för att växla upp det regionala innovationsarbetet ytterligare. I slutet av året bistod kontoret med stöd i samband med deltagande på DG REGIO:s event “S3 Forum” i Barcelona. Två exempel på utkomster av detta är arbetet med en internationell navigator som ska peka ut riktningen för NMS arbete interregionalt och att Rasmus Bergander från kontoret genomförde en presentation av PRI-arbetet och EDP-processer under forumet. Under december 2023 deltog kontoret i att planera arbetet med PRI inom NMS och ÖMS och vilket stöd som kontoret, tillsammans med övriga Brysselkontor, kan bidra med under 2024.

d) Sammanhållningspolitiken (SHP)

Kontorets arbete med bevakningsområdet sammanhållningspolitik har bidragit till att höja kunskapsnivån om det övergripande EU-perspektivet inom bevakningsområdet, men arbetet har också lett till att medlemsregionerna positionerat sig som aktiva och kunniga samarbetspartners i europeiska samarbeten och till att påverka EU:s framtida sammanhållningspolitik i en för regionerna gynnsam riktning.

Sammanhållningspolitiken är EU:s regionalpolitik. Det är inom sammanhållningspolitiken prioriteringarna för bland andra Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska

socialfonden (ESF) fastställs. Kontoret har genomfört ett kontinuerligt påverkansarbete gällande framtidens sammanhållningspolitik. Bland annat var kontoret medarrangör av de svenska stads- och regionkontoren samt SKR i Bryssels konferens för kontorens uppdragsgivare – SveReg-konferensen 2023 som blev ett startskott för mycket av höstens arbete. Kontoret ansvarade även för att samla inspel och formulera ÖMS:s positionspapper avseende framtidens sammanhållningspolitik som förväntas tas politiskt av alla regioners berörda nämnder i januari och februari 2024. Kontoret stöttade även NMS och ÖMS i de bestämda grupperingar som arbetar med SHP nationellt och tog fram inspel till grupperna samt till politikerforum och tjänstepersonforum. Kontoret deltog även aktivt på arbetsgruppsmöten och event samt förde fram inspel i samband med nätverksaktiviteter arrangerade av de europeiska nätverken CPMR och ERRIN, både inflytelserika regionala språkrör inom bland annat sammanhållningspolitiken.

e) Transport och infrastruktur

Kontorets arbete med bevakningsområdet transport och infrastruktur har bidragit till att höjda kunskapsnivån om det övergripande EU-perspektivet inom bevakningsområdet, men också rörande EU:s konkurrensprovade medel. Kontorets arbete har också lett till att medlemsregionerna positionerat sig som aktiva och kunniga samarbetspartners i europeiska samarbeten, i detta fall CPMR. Vidare har påverkansarbetet (som också skett parallellt på ett nationellt svenskt plan, lett av medlemsregionerna) lett till ett beslut som gynnar medlemsregionerna, en preliminär överenskommelse mellan EU:s medlemsstater och Europaparlamentet där den nya förordningen för TEN-T också ger hela sträckan Oslo – Stockholm högsta prioritet.

I slutet av 2021 presenterade EU-kommissionen förslaget om revidering av **EU:s förordning för det transeuropeiska transportnätet (TEN-T)**. En förutsättning för att ta del av medel från Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF), för till exempel järnvägsinvesteringar, är att ingå på kartorna inom TEN-T. De allra högst prioriterade sträckorna ingår i de europeiska transportkorridorerna och av medlen i CEF ska 75 procent gå till projekt längs dessa.

Under 2023 har kontoret fortsatt arbetet från tidigare år med att sprida regionernas samrådssvar och positioner kopplat till revideringen och bistått medlemmarna med att träffa nyckelpersoner på EU-nivå med syfte att få information och föra dialog om förhandlingarna. I december gav detta arbete tydliga resultat, i form av att överenskommelsen om den nya TEN-T-förordningen mellan Europaparlamentet och medlemsländerna i rådet fastställer att hela sträckan Oslo-Stockholm bör ingå i den europeiska transportkorridoren Skandinavien – Medelhavet. Ett formellt antagande av den nya förordningen väntas under våren 2024.

Under hösten har kontoret även stöttat arbetet inom Oslo-Sthlm 2:55, som ägs av bland annat Region Örebro län, med att ta fram en ansökan på 7 miljoner euro om huvudsakligen en delsträcka (Nobelbanan) i stråket Oslo-Stockholm till Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF). Besked om ansökan kommer ges under första halvan av 2024.

Slutligen har kontoret även stöttat Region Örebro län i deras roll som ordförande i det europeiska nätverket CPMR:s Östersjökommissions transportarbetsgrupp.